

Evaluatie CO2 reductiedoel- en taakstellingen voor 2014-2023

Scope 1 en 2:

De doelstelling was een reductie van minimaal 65% over de totale CO2 uitstoot in de periode van 2014 t/m 2023 (gerelateerd aan omzet t.o.v. het referentie jaar 2013). Deze doelstelling is uiteindelijk niet behaald met 47,50%. Doordat het bedrijf groeit en de werkzaamheden verschuiven naar meer riolering en grond werkzaamheden zullen de doelstellingen en het referentie jaar voor de komende jaren worden bijgesteld.

Taakstelling (scope 1)	Mogelijke reductie (op totaal CO2 emissie)	Streef-datum	Verantwoordelijke:	Toelichting	Evaluatie Feb 2024
Emissie door brandstoffen					
Stimuleren zuinig rijden en draaien					
Alle personeelsleden met een auto volgen jaarlijks toolbox "Het nieuwe rijden personenwagens" (HNR)	10 %	jaarlijks	KAM-coördinator	2% reductie per jaar	Gestart in 2014. Jaarlijks wordt een toolbox HNR gegeven aan al het personeel. Deze toolbox word nu al 10 jaar gegeven en bij de meeste personeelsleden is dit inmiddels duidelijk. Hierdoor gaat de toolbox alleen nog aan nieuw personeel gegeven worden.
Monitoring brandstofgebruik en terugkoppeling naar bestuurders. Implementatie GPS Buddy systeem		jaarlijks	KAM-coördinator		Brandstofverbruik t.b.v. zakelijk verkeer en van machines wordt sinds 2016 geregistreerd en gecontroleerd. GPS buddy systeem is niet verder ingevoerd, maar bij een aantal wel een ander systeem gebruikt. Het brandstof verbruik word bij gehouden aan de hand van de facturen van het tanken bij Total energie. De aankomende jaren willen we meer op deze gegevens sturen.
Controle bandenspanning		jaarlijks	KAM-coördinator		Door middel van een WhatsApp controle groep, toolbox en nieuwsbrieven wordt hierover aandacht gevraagd aan de medewerkers. Tijdens de jaarlijkse APK keuring controleert de garage de juiste banden spanning. In 2021 is het ook opgenomen op het WPI rapport. De nieuwere auto's krijgen een melding als de bandenspanning niet goed is. .
Cursus het nieuwe draaien voor machinisten (HND)		2023	Directeur		Jaarlijks werd er een toolbox HND gegeven aan al het personeel. Leerling machinisten worden geïnstrueerd via SPG. Dit is inmiddels goed bekend bij de machinisten.
Start stop systeem toegepast		2023	Directeur		Is toegepast bij ca. 25 % van de bedrijfswagen en is inkoopcriterium voor nieuwe voertuigen. Dit is inmiddels een standaard functie op iedere auto. Voor elektrische auto's is dit niet meer van toepassing. Tegenwoordig worden er alleen nog maar elektrische auto's inkocht.

Taakstelling (scope 1)	Mogelijke reductie (op totaal CO2 emissie)	Streefdatum	Verantwoordelijke:	Toelichting	Evaluatie Feb 2024
Gebruik rijplaten indien mogelijk om rolweerstand te verminderen		Jaarlijks	Directeur		Op onverharde wegen wordt altijd gebruik gemaakt van rijplaten rondom het depot. In het werkvak is dit locatie afhankelijk.
Aanschaf van energiezuinige voertuigen/machines bij vervanging van het wagenpark.	9,5 %	2014-2023	Directeur	0,5% reductie per jaar	In 2020 is er een 100 % elektrische Volvo V40 aangeschaft voor de directie. Tevens is er een 100 % elektrische pick-up besteld welke geleverd word in week 11, een tweede staat nog in bestelling. In feb. 2021 is er een 100 % elektrische Giant shovel aangeschaft. Sept. 2021 is er een 100% elektrische Skoda aangeschaft. In 2022 is er een 100% elektrische Hyundai en een 100% elektrisch busje aangeschaft. Tevens een Kraan met stage V motor. In 2023 zijn er 3 elektrische Renault bestelwagens, 1 elektrische Dacia personen auto, 1 elektrische Renault personenauto en een elektrische minikraan aangeschaft.
Onderzoek naar en gebruik van alternatieve brandstoffen (biodiesel, waterstof e.d.) voor een deel van de voertuigen/materieel	20 %	2019-2023	KAM-coördinator /Directie	Vanaf 2020	Onderzoek is gestart en heeft ertoe geleid dat deels is overgegaan op HVO-diesel. Onderzoek naar waterstof loopt nog en is lange termijn doelstelling. In 2022 is het project Harpstraat gestopt waardoor er een daling is ontstaan in het HVO gebruik. Het gebruik van HVO zal in het eerstvolgende MT overleg besproken worden. Daarna zal bekend gemaakt worden hoe we het gebruik van HVO weer kunnen gaan gebruiken. Eind 2023 is het project Ooievaarstraat aangenomen daar wordt verwacht weer veel HVO te gaan gebruiken.

TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE BRANDSTOF SCOPE 1 2023 39,5 %		BEHAALDE REDUCTIE 2023 49,79 %			
Emissie door gas					
Verhogen van bewustwording m.b.t. het verbruik van gas. Middelen ter ondersteuning zijn: Toolboxmeeting, posters en affiches opgehangen in keuken, nabij toiletten e.d.	0,5%	2014-2023	KAM-coördinator	0,1% reductie per jaar	Er is een reductie van 41% van het gas ten opzichte van het referentie jaar 2013. In 2022 hebben we de mogelijkheid onderzocht om een warmtepomp te installeren. Dit was echter niet haalbaar gezien de drukte op deze markt en het slecht verkrijgen van onderdelen. In 2023 zijn er vergevorderde gesprekken gevoerd met ontwerpers en bouwers over het verduurzamen van het bedrijfspand. In 2024 verwacht er een aanbidding te liggen vanuit die partijen.

Klimaatinstallatie inregelen		2023-2024	Directeur		Zie bovenstaande
Jaarlijkse analyse energierekeningen		jaarlijks	KAM-coördinator		Wordt gedaan sinds 2014.
TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE AARDGAS SCOPE 1 2022	0,5 %				BEHAALDE REDUCTIE 2022 + 150 %
TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE SCOPE 1 2022	40 %				BEHAALDE REDUCTIE 2022 54,63 %
Taakstelling (scope 2)	Mogelijke reductie (op totaal CO2 emissie)	Streefdatum	Verantwoordelijke:	Toelichting	Evaluatie
Overgaan van grijze stroom naar groene stroom met SMK-Milieukeur. Opwekken van energie (zonnepanelen op eigen pand)	2,5 %	2022	Directeur	100 % reductie	Het gehele dak is voorzien meer dan 300 zonnepanelen. Hiermee is een 100% reductie behaald op elektra.
Verhogen van bewustwording m.b.t. het verbruik van elektra. Middelen ter ondersteuning zijn: toolboxmeeting; posters en affiches opgehangen in keuken, nabij toiletten e.d.	0,5 %	2022	KAM-coördinator	100 % reductie	Het gehele dak is voorzien meer dan 300 zonnepanelen. Hiermee is een 100% reductie behaald op elektra.
TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE SCOPE 2 2022	25 %				BEHAALDE REDUCTIE 2022 100%

OPMERKINGEN:

- In het kader van de door ons uitgevoerde Ketenanalyse (Inkoop diensten) zijn daarom doelstellingen voor scope 3 emissies opgesteld. De status van deze doelstellingen wordt afzonderlijk gerapporteerd.

Scope 3

Scope 3: In 2024 ten opzichte van 2019 15% minder CO2 uitstoot (4% per jaar) binnen de keten van inkoop diensten onderaannemers Omdat het doel afgelopen jaar niet behaald is, is de doelstelling bijgesteld naar 5 % (2024 ten opzichte van 2019)				
Werkzaamheden	Maatregelen	Reductie potentieel per jaar	Verantwoordelijk	Status
Vorbereiding werkzaamheden	Afspreken dat onderaannemers gebruik maken van de HVO tank en onze middelen of eigen elektrische middelen op het project	1,5%	projectleiders/logistiek coördinator	Dit zal in 2022 worden opgezet, het tanken is wel opgezet alleen is het HVO gebruik terug gelopen. Dit word in 2023 in het MT besproken en nieuwe afspraken gemaakt.
	Per project kijken welke onderaannemers zich in de directe omgeving bevinden		projectleiders	Dit zal in 2022 worden opgezet.
	Planning en afstemming van het werk optimaliseren		werkvoorbereiders	Wordt al meegenomen in de planning van projecten.
Uitvoering van de werkzaamheden	Inzicht verkregen in brandstof verbruik van onderaannemers in onze projecten om beter inzicht in de scope 3 emissies	2%	KAM coördinator/logistiek coördinator	Op het project van SOK Amsterdam werken onderaannemers veel met ons materieel wat dan weer duurzaam is. Er is inmiddels een onderaannemer die zelf een elektrisch busje heeft aangeschaft. We laten onze onderaannemers tanken uit onze diesel tanks daardoor is het verbruik van brandstof van materieel in scope 1 ook omhoog gegaan.
	Maximale inzetbaarheid duurzame werktuigen (met alternatieve brandstoffen zoals blauwe diesel) toepassen alternatieve brandstof		Directie	Op projecten met gunning tanken onderaannemers uit de HVO tank. Op project van SOK Amsterdam werken onderaannemers veel met ons materieel wat dan weer duurzaam is. Naast de SOK is er nu geen project onder gunning, het MT zal een beslissing nemen of er op een nadere manier HVO kan worden ingezet.
	Cursus "het nieuwe draaien en monitoring		Directie	Vaste onderaannemers zijn meegenomen in de tool box het nieuwe draaien en zuinig rijden vorig jaar. Dit krijgt geen vervolg daar het al goed bekend is nu.
	In samenwerking periodieke instructie en communicatie m.b.t. CO2 onderwerpen		KAM coördinator	Onderaannemers lezen ook onze nieuwsbrieven.

Evaluatie van de werkzaamheden	Aan het einde van projecten evalueren wat de reductie was en waar nog reductie behaald kan worden bij een volgend project.	0,5%	projectleiders	Dit zal in 2022 worden opgezet
Gewenste reductie scope 3		4%		
Gewenste reductie scope 3 2024		15%		Behaalde reductie scope 3 2023 = Geen + 11%

CO2 reductiedoel- en taakstellingen voor 2022-2032

De doelstelling voor 2024 is een reductie van 55% over de totale CO2 emissie in de periode van 2022 t/m 2032 (gerelateerd aan omzet t.o.v. het referentie jaar 2022).

Taakstelling (scope 1)	Mogelijke reductie (op totaal CO2 emissie)	Streefdatum	Verantwoordelijke:	Toelichting	Evaluatie Feb 2024
Emissie door brandstoffen					
Aanschaf van energiezuinige voertuigen/machines bij vervanging van het wagenpark.	15%	Jaarlijks	Directie		
Het vaker in gebruik nemen van HVO-diesel op projecten. Streven naar een 20-80 verhouding		2023-2025	Directie		In 2024 gaan een tweetal grote projecten van start waarbij verwacht wordt meer HVO te gaan gebruiken
Het onderzoeken naar mogelijkheden om waterstof te implementeren binnen de organisatie.	8%	2030	Directie en KAM-coördinator	Momenteel geen reductie	Dit onderzoek loopt nog en is een lange termijn doelstelling.
Gebruik rijplaten indien mogelijk om rolweerstand te verminderen		Jaarlijks	Uitvoerders		Op onverharde wegen word met regelmaat gebruik gemaakt van rijplaten.
Cursus het nieuwe draaien voor nieuwe machinisten (HND)		Jaarlijks	Uitvoerders en KAM-coördinator		Jaarlijks werd er een toolbox HND gegeven aan al het personeel. Leerling machinisten worden geïnstrueerd via SPG. Nu is het alleen nog voor nieuw Personeel.
Controle bandenspanning		Jaarlijks	KAM-coördinator		Door middel van een WhatsApp controle groep, toolbox en nieuwsbrieven wordt hierover aandacht gevraagd aan de medewerkers. Tijdens de jaarlijkse APK keuring controleert de garage de juiste banden spanning. In 2021 is het ook opgenomen op het WPI rapport. De nieuwere auto's krijgen een melding als de bandenspanning niet goed is.
Het slimmer inzetten van diesel aggregaten		Jaarlijks	KAM-coördinator		
Aanschaf energiezuinigere pompen voor rioolwerkzaamheden. Doordat we veel meer rioolwerkzaamheden uitvoeren verbruiken we ook meer brandstoffen voor het draaiend houden van de pompen	4%	2023-2026	Directie		

TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE BRANDSTOF SCOPE 1 2024 27%		BEHAALDE REDUCTIE 2023 49,79 %			
Emissie door gas					
Het bedrijfspand verduurzamen. Het doel is om volledig van het gas af te gaan en met onze eigen zonnepanelen zelfvoorzienend te worden van energie.		2025-2030	Directie	verwachting 100%	
Verhogen van bewustwording onder het personeel van verbruik van gas. Vooral voor kantoor personeel. Middelen zijn Toolboxen en poster in de keuken en toiletten ophangen.	5%	2023-2025	KAM-coördinator		
Jaarlijkse analyse energierekeningen		Jaarlijks	KAM-coördinator		
TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE AARDGAS SCOPE 1 2024 5%		BEHAALDE REDUCTIE 2023 + 200 %			
TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE SCOPE 1 2024 32 %		BEHAALDE REDUCTIE 2023 +4 %			
Taakstelling (scope 2)	Mogelijke reductie (op totaal CO2 emissie)	Streef-datum	Verantwoordelijke:	Toelichting	Evaluatie
Zelfvoorzienend blijven in het opwekken van eigen stroom	N.V.T				Het gehele dak is voorzien meer dan 300 zonnepanelen. Hiermee is een 100% reductie behaald op elektra.
TOTAAL GEWENSTE REDUCTIE SCOPE 2 2023 N.V.T. %		BEHAALDE REDUCTIE 2022 100%			

Scope 3: In 2024 ten opzichte van 2019 15% minder CO2 uitstoot (4% per jaar) binnen de keten van inkoop diensten onderaannemers				
Werkzaamheden	Maatregelen	Reductie Potentieel per jaar	Verantwoordelijk	Status
Vorbereiding Werkzaamheden	Co2 data opvragen bij inkopen van producten bij onze standaard leveranciers. (stenen, tegels, banden)	2%	Werkvoorbereider	Opstartfase. Voor het Elementen contract hebben we dit al gedaan. Nu ligt het idee op tafel om dit voor meer projecten toe te passen.
	Onderaannemers uit de regio van het project binden om zo reisafstanden te minimaliseren.		Projectleider	Er is gestart met het opzetten van een databank van onderaannemers. Hierin staat ook de regio waar ze de werkzaamheden uitvoeren. Van belang is nu dat ook de juiste onderaannemers gebonden worden aan het project.
	Faseringen optimaal inplannen om leverantie minder vaak en in grotere aantallen te leveren.		Projectleider, werkvoorbereider	Wordt steeds vaker toegepast en bewustwording groeit steeds meer
	Onderzoeken of er bij meer projecten gebruik gemaakt kan worden van een HUB		KAM coördinator	Moet nog opgestart worden
Uitvoering van de Werkzaamheden	Draaiuren van het materieel optimaliseren en monitoren van onderaannemers op onze projecten	2.5%	Projectleider, KAM-coördinator	Dit wordt bijgehouden in weekrapporten. Zo kan er bijgestuurd worden waar nodig is.
	Bewustwording bij onderaannemers vergroten door te betrekken met Toolboxen en andere voorlichtingen over Co2 Reductie		Projectleider	Vaste onderaannemers worden hierin meegenomen. Belangrijk is dat we onderaannemers aan ons blijven binden waardoor de bewustwording hoog kan blijven.
	Hogere eisen stellen aan het inzetten van duurzaam materieel als dit niet mogelijk is eigen elektrisch materieel beschikbaar stellen.		Werkvoorbereider, projectleider	Op de SOK doen we dit momenteel al. Volgende stap is om dit ook op andere grote projecten toe te passen
Evaluatie van de Werkzaamheden	Standaard evaluatie momenten na langdurige projecten. Waar kan in de toekomst meer op gereduceerd worden en wat is een risico.	0.5%	Projectleider, KAM-coördinator	Hier is in 2022 een start meegemaakt en wordt momentele verder aandacht aan besteed
Gewenste reductie Scope 3 2024		5%		
Gewenste reductie Scope 3 2032				Behaalde reductie Scope 3 2024